

som de bør drives, og om det Udbytte, man har faaet ud af dem. Jeg erkender fuldt ud, at den højtærede Minister har Ret i, at der er sket overordentlig store Fremskridt, men jeg tror dog, at hvad det netop skorter Husmændene paa, er Oplysning og deraf følgende Dygtighed til at faa alt, hvad der kan faas ud af deres Lodder, ud deraf. Jeg tror, at vort Husmandsbrug ikke kan staa Maal med det, som drives paa de samme Arealer f. Eks. i et Land som Belgien. Derfor hilser jeg med Glæde enhver Bestræbelse, der gaar ud paa at dygtiggøre vore Husmænd til at drive deres Jord, saaledes at de faa det fulde Udbytte af den. Jeg kunde have indskrænket mig til at anbefale dette Lovforslag til det høje Tings Velvillie, men der er et Par Punkter, som jeg ønsker at omtale nærmere, og som gøre, at det maaske vil være rigtigst, da der nu er nedsat Udvalg angaaende den første Sag paa Dagsordenen, ogsaa at henvise dette Lovforslag til et Udvalg, der jo saa kan være det samme som det, der faar det andet Forslag til Behandling. Der er først et Punkt, som jeg for øvrigt ikke tillægger videre Betydning, da det hurtigt kan rettes, det er Bestemmelsen i § 2 om, at Fordelingen af Understøttelsen foretages af de landøkonomiske Fællesforeninger og af Bornholms landøkonomiske Forening. Efter min Erfaring eksisterer der ingen Fællesforening for Lolland-Falster. Jeg ser ikke, at nogen af Repræsentanterne for Lolland-Falster er til Stede i Dag, ellers kunde vi jo have faaet det at vide, men der har i hvert Fald ikke tidligere eksisteret nogen Fællesforening for Lolland-Falster, og det kan jo ikke være Meningen, at disse Landsdele skulle være udelukkede fra Fordelingen. Dette er jo imidlertid en ren Redaktionsændring, som man let vil komme over. Derimod er der i § 4 en Regel, der for mig har lidt af et Principspørgsmaal i sig, nemlig Reglen om, at der paa de aarlige Finanslove kan tages Bestemmelse om, at de i §§ 2 og 3 omhandlede Understøttelser kunne uddeles ogsaa gennem andre end de fornævnte landøkonomiske Foreninger. Det er denne Henvisning til Finansloven, som gør, at jeg er stemt for, at Sagen bliver henvist til et Udvalg, der kan tage dette Spørgsmaal lidt nærmere under Overvejelse. Dette er jeg blevet bestyrket i ved de Udtalelser, som ere faldne i det andet Ting, særlig fra et enkelt Medlem, og som gik ud paa, at der derigennem aabnes en Mulighed for, at denne Sag kan rejses til Diskussion paa kommende Finanslove. Det

ærede Medlem af det andet Ting tilføjede saa, at Flertallet muligvis ønsker, at der hvert Aar skal aabnes Adgang til gennem Rigsdagens Forhandlinger at drage denne Sag frem. Jeg tror ikke, det er heldigt, at en saadan speciel Lov i sig indeholder en Bestemmelse, som henviser til Finanslovbehandlingen. Man kan sige: Ja, men det er et begrænset Omraade af Lovforslaget, som her er Tale om; men jeg føler mig ganske moralsk overbevist om, at naar denne Sag hvert Aar kommer tilbage paa Finansloven, vil man ikke indskrænke sig til det, der staar i § 4, men vil selvfølgelig ogsaa komme ind paa Beløbenes Størrelse og komme med Forslag i saa Henseende. Jeg er noget betænkelig ved en saadan Bestemmelse, som i Grunden udleverer hele Lovforslaget til Finanslovbehandlingen. Af Princip holder jeg paa, at vi ikke skulle give Finansloven mere end nødvendigt, der er saamænd i Forvejen henvist mere end nok til den. Jeg ser ingen Nødvendighed for, at dette Spørgsmaal ikke skulde kunne ordnes nu og i al Fremtid ved specielle Love. Det er disse Par Bemærkninger, jeg havde at gøre, idet jeg i øvrigt ganske slutter mig til Lovforslagets Tanke at udvikle Husmændenes Dygtighed til at dyrke deres Jord. Jeg lægger særlig Vægt paa Forslagene om, at ogsaa Husmændene skulle uddannes i Landbrugets Bierhverv, thi det er netop Bierhvervene, der i vor Tid for den mindre Familie spille en overordentlig stor Rolle, og som ved Dygtighed kunne føre til Velstand i den, men de forudsætte som alle andre Erhverv, at der gives vedkommende Undervisning og Lejlighed til Erfaring. Det er mit Haab, at der gennem dette Lovforslag kan tilføres vor Husmandsklasse yderligere Dygtighed til at drive deres Jord.

Landbrugsministeren (Ole Hansen):

Det ærede Medlem, som nu satte sig (Hage), havde en Anke at rette mod det foreliggende Forslag, nemlig mod Bestemmelsen i § 4 om, at der paa de aarlige Finanslove kan træffes andre Bestemmelser med Hensyn til Fordelingen af det Beløb, som Lovforslaget omhandler, end den, der angives i §§ 2 og 3. Naar denne Bestemmelse er kommen ind i Forslaget, er det sket under Hensyn til den Bevægelse, der rundt omkring i Landet er rejst for Oprettelsen af de saakaldte Husmandsforeninger. Jeg har ikke noget at indvende imod, at Husmændene selv faa Indflydelse paa Anvendelsen af det Beløb, der her er Tale